

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

(назва інституту)

Кафедра філології та перекладу

(назва кафедри)

*Д.І. Дзвінчук* **ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор

(назва інституту)

*Д.І. Дзвінчук* Д. І. Дзвінчук

(підпис) (прізвище та ініціали)

« \_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2019 р.

**Зіставна лексикологія**

(назва навчальної дисципліни)

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

Перший (бакалаврський) рівень

(рівень вищої освіти)  
гуманітарні науки

галузь знань

(шифр і назва)

035 - філологія

спеціальність

(шифр і назва)

переклад (англійська мова)

спеціалізація\*

(назва)

обов'язкова

вид дисципліни

обов'язкова /вибіркова

Івано-Франківськ-2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

---

(назва інституту)

Кафедра філології та перекладу

---

(назва кафедри)

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор \_\_\_\_\_

(назва інституту)

\_\_\_\_\_ **Д. І. Дзвінчук**

(підпис) (прізвище та ініціали)

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2019 р.

**Зіставна лексикологія**

---

(назва навчальної дисципліни)

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

**Перший (бакалаврський) рівень**

(рівень вищої освіти)

гуманітарні науки

галузь знань

(шифр і назва )

035 - філологія

спеціальність

(шифр і назва)

переклад (англійська мова)

спеціалізація\*

(назва)

обов'язкова

вид дисципліни

\_\_\_\_\_

обов'язкова /вибіркова

Івано-Франківськ-2019

Робоча програма дисципліни «Зіставна лексикологія» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю «035 - філологія» і спеціалізацією «переклад (англійська мова)».

Розробник:

доцент каф. філології та перекладу, к. філол. н., доцент

Савчин Н.Б.

\_\_\_\_\_

(посада, назва кафедри, науковий ступінь, вчене звання)

\_\_\_\_\_

(підпис)

\_\_\_\_\_

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філології та перекладу \_\_\_\_\_

(назва кафедри)

Протокол від «08» лютого 2019 року № 6.

Завідувач кафедри філології та перекладу \_\_\_\_\_

(назва кафедри)

\_\_\_\_\_

Когут О.В.

\_\_\_\_\_

(підпис)

\_\_\_\_\_

(прізвище та ініціали)

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри \_\_\_\_\_

філології та перекладу \_\_\_\_\_

(назва кафедри)

\_\_\_\_\_

(підпис)

\_\_\_\_\_

(прізвище та ініціали)

\_\_\_\_\_

Когут О.В.

## 1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Зіставна лексикологія» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Зіставна лексикологія»

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 5		Семестр 6	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	2,5				2,5	
Кількість модулів	1				1	
Загальний обсяг часу, год	120				120	
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:						
лекційні заняття	18				18	
семінарські заняття	-				-	
практичні заняття	18				18	
лабораторні заняття	-				-	
Самостійна робота, год, у т.ч.	84				84	
виконання курсової роботи	-				-	
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-				-	
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	15				15	
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24				24	
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	15				15	
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-			-	
підготовка до екзамену	30	-			30	
Форма семестрового контролю	Іспит				Іспит	

## 2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Опанування іноземної мови фахівцем у галузі перекладу передбачає не лише вміння коректного слововживання, мовлення за типовими аутентичними структурними моделями, а й бачення мови як єдності мовних рівнів та систем, розуміння відношень між одиницями мови у функціонуванні, виявлення спільних та відмінних рис у семантиці мовних одиниць задля їх адекватного відтворення з мови оригіналу на мову перекладу.

**Мета вивчення дисципліни «Зіставна лексикологія»** – полягає в розвитку студентів навичок аналізувати та узагальнювати найбільш важливі та актуальні явища словникового складу мови, в розвитку навичок реферувати наукову лінгвістичну літературу, робити лексикологічний аналіз тексту.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі **результати навчання** через знання, уміння та навички:

- застосовувати методи семного, трансформаційного, субституційного, конституентного аналізів до досліджуваних лексичних явищ;
- визначити походження слова;
- зробити морфемний аналіз слова, віднайти вільні чи зв'язані морфеми; проаналізувати характер деривації, визначити тип словотвору лексеми і її перекладного еквівалента;
- розпізнавати денотативні / конотативні значення слова;
- визначати класи фразеологічних одиниць;
- визначати, до якого функціонального пласту належить лексична одиниця;
- розпізнавати архаїзми, історизми, неологізми у порівнюваних мовах;
- відрізнати полісемне слово від омоніма, пароніма; робити правильний переклад паронімів з англійської мови на українську та навпаки.

У процесі вивчення даного курсу реалізуються міжпредметні зв'язки з такими дисциплінами:

1. Вступ до мовознавства. Функції мови як засіб спілкування. Поняття мови і мовлення, діахронія та синхронія, парадигматика та синтагматика. Слова. Значення.
2. Історія мови. Мовні контакти. Запозичення.
3. Теоретична граматики. Морфема. Морфологічна структура слова. Словотворення. Вільні словосполучення. Семантика слова та словосполучення.
4. Країнознавство. Події, які справили вирішальне значення.

**Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:**

**загальних:**

- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність проаналізувати особливості, морфологічного і синтаксичного складу англійської та української мов;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

**фахових:**

- базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови;
- розуміння класів повнозначних та функціональних частин мови, морфологічних категорій та способів їхньої реалізації, словотвірних та формотворчих афіксів, класифікацію лексичних одиниць в порівнюваних мовах;
- здатність аналізувати та узагальнювати найбільш важливі та актуальні явища словникового складу мови, в розвитку навичок реферувати наукову лінгвістичну літературу, робити лексикологічний аналіз тексту.

## **3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ**

### **3.1 Тематичний план лекційних занять**

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Зіставна лексикологія» характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
<b>М 1</b>	<b>Зіставна лексикологія української та англійської мов</b>	<b>18</b>			
<b>ЗМ1</b>	<b>Основи зіставної лексикології</b>	<b>18</b>			
Т 1.1	<u>Предмет вивчення порівняльної лексикології.</u> 1. Предмет та об'єкт лексикології. 2. Слово як основна одиниця лексикології 2. Методи дослідження лексикології 3. Лексикологія та інші галузі лінгвістики 4. Галузі лексикологічних досліджень: етимологія, неологія, дериватологія, ономастика, семасіологія, фразеологія, діалектологія, лексикографія.	2		1, 4	6-18 10-13
Т 1.2	<u>Словниковий склад мови</u> 1. Етимологічний склад української мови. 2. Етимологічний склад англійської мови. 3. Запозичення. Джерела запозичень 4. Асиміляція запозичень. 5. Інтернаціональні слова.	2		1, 4	120-124 14-26
Т 1.3	<u>Семасіологія як галузь лінгвістики</u> 1. Слово у семіотичному розрізі 2. Денотативне (пряме/ логічне) і конотативне (непряме/ переносне/ образне) значення слова. 3. Лексичне та граматичне значення слова 4. Внутрішня структура слова. Поняття семи 3. Причини зміни значень. Типи зміни значень 4. Полісемія як результат розвитку значення.	2		1, 4	67-83 131- 155
Т 1.4	<u>Словотворення в англійській та українських мовах</u> 1. Морфологічна структура слова 2. Продуктивні та непродуктивні афікси 3. Словоскладання 4. Конверсія 5. Скорочення 6. Непродуктивні способи словотворення.	2		1, 6	25-54 45-83
Т 1.5	<u>Словосполучення в англійській та українській мовах</u> 1. Вільні словосполучення та усталені вирази. 2. Граматична та лексична валентність. 3. Проблема визначення фразеологічних одиниць 4. Типи фразеологізмів. 5. Прислів'я, приказки, кліше .	2		1, 6	98-120 244- 249, 271- 286
Т 1.6	<u>Словниковий склад як система</u> 1. Синоніми. Критерії синонімів. 2. Типи синонімів. Джерела їх виникнення. 3. Омоніми. Типи омонімів. 4. Антоніми. 5. Евфемізми.	2		1, 6	87-98 183- 200
Т 1.7	<u>Стилістично маркована лексика</u> 1. Поняття про функціональні стилі.	2		1, 6	54-67 249-

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	2. Неологізми. 3. Архіізми. 4. Діалектизми 5. Професіоналізм				257
Т 1.8	<u>Діалекти сучасної англійської та української мов.</u> <u>Мовний субстандарт</u> 1. Співвідношення понять мова-діалект-акцент 2. Діалекти англійської мови 3. Діалекти української мови. 4. Мовний субстандарт: проблеми розмежування просторіччя та сленгу.	2		6	314-415
Т 1.9	Англійська та українська лексикографія 1. Історія лексикографії. 2. Типи словників.	2		6	415-427

**Всього:**

Модуль 1 – змістових модулів -1.

### 3.2 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни «Зіставна лексикологія» наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Тематичний план практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
<b>М 1</b>	<b>Зіставна лексикологія української та англійської мов</b>	<b>18</b>			
<b>ЗМ1</b>	<b>Основи зіставної лексикології</b>	<b>18</b>			
П 1.1	<u>Предмет вивчення порівняльної лексикології.</u> 1. Предмет та об'єкт лексикології. 2. Слово як основна одиниця лексикології 2. Методи дослідження лексикології 3. Лексикологія та інші галузі лінгвістики 4. Галузі лексикологічних досліджень: етимологія, неологія, дериватологія, ономастика, семасіологія, фразеологія, діалектологія, лексикографія.	2		1, 4	6-18 10-13
П 1.2	<u>Словниковий склад мови</u> 1. Етимологічний склад української мови. 2. Етимологічний склад англійської мови. 3. Запозичення. Джерела запозичень 4. Асиміляція запозичень. 5. Інтернаціональні слова.	2		1, 4	120-124 14-26
П 1.3	<u>Семасіологія як галузь лінгвістики</u> 1. Слово у семіотичному розрізі 2. Денотативне (пряме/ логічне) і конотативне (непряме/ переносне/ образне) значення слова.	2		1, 4	67-83 131-155

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	поряд- ковий номер	розділ, підроз- діл
	3. Лексичне та граматичне значення слова 4. Внутрішня структура слова. Поняття семи 3. Причини зміни значень. Типи зміни значень 4. Полісемія як результат розвитку значення.				
П 1.4	<u>Словотворення в англійській та українських мовах</u> 1. Морфологічна структура слова 2. Продуктивні та непродуктивні афікси 3. Словоскладання 4. Конверсія 5. Скорочення 6. Непродуктивні способи словотворення.	2		1, 6	25-54 45-83
П 1.5	<u>Словосполучення в англійській та українській мо- вах</u> 1. Вільні словосполучення та усталені вирази. 2. Граматична та лексична валентність. 3. Проблема визначення фразеологічних одиниць 4. Типи фразеологізмів. 5. Прислів'я, приказки, кліше .	2		1, 6	98-120 244- 249, 271- 286
П 1.6	<u>Словниковий склад як система</u> 1. Синоніми. Критерії синонімів. 2. Типи синонімів. Джерела їх виникнення. 3. Омоніми. Типи омонімів. 4. Антоніми. 5. Евфемізми.	2		1, 6	87-98 183- 200
П 1.7	<u>Стилістично маркована лексика</u> 1. Поняття про функціональні стилі. 2. Неологізми. 3. Архіізми. 4. Діалектизми 5. Професіоналізм	2		1, 6	54-67 249- 257
П 1.8	<u>Діалекти сучасної англійської та української мов. Мовний субстандарт</u> 1. Співвідношення понять мова-діалект-акцент 2. Діалекти англійської мови 3. Діалекти української мови. 4. Мовний субстандарт: проблеми розмежування просторіччя та сленгу.	2		6	314- 415
П 1.9	Англійська та українська лексикографія 1. Історія лексикографії. 2. Типи словників.	2		6	415- 427

### 3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виносить на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Тематичний план самостійної роботи студента

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т)	Обсяг годин	Література	
			поряд-	розділ,
			ковий	підроз-
			номер	діл



	та їх зміст	ДФН	ЗФН	ковий номер	підрозділ
<b>М 1</b>	<b>Зіставна лексикологія української та англійської мов</b>	<b>84</b>			
<b>ЗМ1</b>	<b>Основи зіставної лексикології</b>	<b>84</b>			
Т 1.3	Семасіологія як галузь лінгвістики	6		1, 4	67-83 131- 155
Т 1.4	Словотворення в англійській та українських мовах	8		1, 6	25-54 45-83
Т 1.5	Словосполучення в англійській та українській мовах.	8		1, 6	98-120 244- 249, 271- 286
Т 1.6	Словниковий склад як система	8		1, 6	87-98 183- 200
Т 1.7	Стилістично маркована лексика	9		1, 6	54-67 249- 257
Т 1.8	Діалекти сучасної англійської та української мов. Мовний субстандарт. Англійська та українська лексикографія.	9		6	314- 415
Т 1.9	Підготовка до індивідуальних завдань.	36		6	415- 427

### 3.4 Курсове проектування

Тематика та зміст курсової роботи, що виконується студентами, визначаються завданням на курсову роботу. Тематика курсової роботи сприяє формуванню у студентів компетентностей та результатів навчання, наведених у розділі 2 робочої програми.

Індивідуальні завдання студента як спеціальний розділ входять у завдання на курсову роботу.

Інші види самостійної роботи та загальний її баланс характеризує таблиця 1.

## 4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

### 4.1 Основна література

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов (посібник для перекладацьких відділень вузів). — Вінниця : Нова книга, 2003. — 153 с.
2. Квеселевич Д. І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: навчальний посібник / Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. — Вінниця : Нова кн., 2001. — 126 с.
3. Медникова Э. М. Практикум по лексикологии английского языка: учебное пособие для ин-тов и фак. иностр. яз. / Медникова Э. М. — М. : Высшая школа, 1978. — 151 с.
4. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика / А. Г. Ніколенко – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 528 с.

### 4.2 Додаткова література

5. Ажнюк Б. М. Англійська фразеологія у культурно-етнічному висвітленні / Б. М. Ажнюк. — К. : Наукова думка, 1989. — 134 с.

6. Антрушина Г. Б. English Lexicology/ Антрушина Г. Б., Афанасьева О. В., Морозова Н. Н. – М., 2000. – 287 с
7. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка / Арнольд И. В. – М. : Высш. шк., 1986. – 296 с.
8. Гинзбург Р. З. Лексикология английского языка / Гинзбург Р. З. – М.: Высш. шк., 1979. – 271 с.
9. Годлинник Ю. И. - Пособие по синонимике английского языка для студентов педагогических институтов / Годлинник Ю. И., Малишевская Е. В., Федосеева Д. А. – М. Ленинград Просвещение, 1965. – 255 с
10. Зацний Ю. А. Мова і суспільство. Збагачення словникового складу англійської мови / Зацний Ю. А. – Запоріжжя, 2001. — 242 с.
11. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка: Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.– 2-е изд.– М.: Высш. шк., Дубна: Изд. центр "Феникс", 1996-381 с.
12. Манакин В. Н. Сопоставительная лексикология / В.Н. Манакин. – К. : Знання, 2004. – 326 с.
13. Медниковой Э. М. Значение слова и методы его описания / Ёсфирь Максимовна Медникова. – М. : Высшая школа, 1974.
14. Старко В. Ф. Говоримо автентичною англійською. Учбово-методичний посібник / Старко В. Ф., Пуфалт Д. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 192 с.
15. Cambridge International Dictionary of Idioms. – Cambridge University Press, 1998.
16. Janicki K. Elements Of British and American English /Karol Janicki . – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1977.
17. Longman Dictionary of Contemporary English. – Longman Group Ltd, 1995.
18. The Concise Oxford Dictionary of English Etymology. – Oxford University Press, 1996.

#### **4.3 Література та методичне забезпечення практичних занять**

1. Савчин Н. Б.. Конспект лекцій з дисципліни «Зіставна лексикологія». Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. – 127 с.

#### **4.4 Література та методичне забезпечення курсового проектування**

1. Малик Г. Д. Методичні вказівки для написання курсової роботи. – Івано-Франківськ, 2013. – 99 с.

#### **4.5 Література та методичне забезпечення самостійної роботи**

1. Савчин Н. Б.. Методичні вказівки для самостійної та індивідуальної роботи студентів при вивченні дисципліни «Зіставна лексикологія». Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. – 54 с.
2. Савчин Н. Б.. Практикум для самостійної та індивідуальної роботи студентів при вивченні дисципліни «Зіставна лексикологія». Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. – 87 с.

### **5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ**

#### **6**

5. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Зіставна лексикологія»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ1	15
Контроль засвоєння практичних знань змістового модуля ЗМ1	65
Виконання індивідуальних завдань	20
Усього	100

Схему нарахування балів при виконанні та захисті курсової роботи наведено у відповідних методичних вказівках з виконання курсової роботи.

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни